

Bukowiny

Видання громадської організації
«Чернівецьке обласне Товариство польської
культури ім. Адама Міцкевича»

Nr 215 (796)

Luty 2025 r.

Ukazuje się od 30 lipca 1883 roku

Pismo społeczne, gospodarcze i literacko-kulturalne

JURIJ MAKAR skończył 90 lat

DOKTOR HABILITOWANY, profesor Katedry Stosunków Międzynarodowych i Komunikacji Społecznych Czerniowieckiego Uniwersytetu Narodowego im. Jurija Fedkowycza, Pan **MAKAR** – w latach 1975-2003 – dziekan Wydziału Historii, Politologii i Stosunków Międzynarodowych.

W latach 1994-2024 był kierownikiem Katedry Stosunków Międzynarodowych Czerniowieckiego Uniwersytetu Narodowego.

Lekką ręką Pana Makara pół setki doktorów oraz doktorów habilitowanych stało się sławnymi naukowcami.

Pan Profesor jest autorem około 600 prac naukowych, kilkudziesięciu książek, podręczników i monografii, wiele z nich nie tylko w języku ukraińskim, ale także polskim, angielskim i niemieckim.

(Ciąg dalszy o obchodach rocznicy Jurija Makara na str. 4-5)

W imieniu i dla dobra naszej rodzinnej Bukowiny

W Obwodowej Powszechnej Bibliotece Naukowej im. M. Iwasiuka w Czerniowcach odbyły się uroczystości obchodów 140-lecia założenia obwodowej gazety „Bukowyna”, która jest wydawcą naszej „Gazety Polskiej Bukowiny”

W STYCZNIU 1885 roku w Czerniowcach ukazał się pierwszy numer pisma pod przystawioną nazwą „Bukowyna”. Decyzja o jego powołaniu została podjęta 12 marca 1884 roku w „Radzie Rusyńskiej”, znanej w regionie organizacji społecznej. Stanowisko redaktora gazety zaproponowano Jurijowi Fedkowyczowi, szanowanemu wówczas pisarzowi i osobie publicznej.

Chętnie przyjął tę propozycję, gdyż rozumiał znaczenie pojawienia się w regionie ukraińskojęzycznej gazety. I przez kilka lat dokładał wszelkich starań, aby „Bukowyna” stała się najważniejszym czasopismem i ośrodkiem kulturalnym, propagującym idee duchowej jedności społeczności ukraińskiej w wieloetnicznym regionie.

A swoje redakcyjne credo określił słowami: „Nie będę owijał prawdy w złoczone opakowanie”. Fedkowycz pisał później o swojej pracy w redakcji pisma: „...od pierwszego numeru «Bukowyny» prowadziłem ją sumiennie, uczciwie i z miłością”. To prawda, że podpisał Jurij Fedkowycz dopiero pierwszy numer gazety. Następnie, za pilną „wskazówką” policji, która w tym czasie zajmowała się zwłaszcza prasą, podpisał się już jako Osyp-Jurij Hordynskij de Fedkowycz. Pisarz pochodził przecież z rodziny polsko-niemieckiej, ale ponieważ urodził się i mieszkał w Karpatach wśród rusyńskich hucutów, język rusyński (t.z. ukraiński) nie był mu obcy...

Ażeby bardziej szczegółowo przypomnieć kronikę wydarzeń związanych z rocznicą szanowanej w regionie gazety, w obwodowej bibliotece zgromadziło się wybrane grono znanych historyków, filologów,

archiwistów, artystów, dziennikarzy, pisarzy. Wydarzenie moderowała Tetiana MISKO, kierownik działu historii obwodowej biblioteki i oczywiście obecny redaktor naczelny gazety, **Wadym PEŁECH**.

Uczestnicy spotkania dowiedzieli się o wielu ciekawych faktach na temat swojego ulubionego pisma, o których opowiedział przewodniczący stowarzyszenia „Ukraiński Dom

Narodowy” **Wołodmyr STARYK** oraz dyrektor Muzeum Literackiego i Pamięci Jurija Fedkowycza **Łesia KOŁODIJ**. Następnie o zabranie głosu zaproszono prezesa obwodowego Towarzystwa Kultury Polskiej im. A. Mickiewicza, docenta Czerniowieckiego Uniwersytetu **Władysława STRUTYŃSKIEGO**. On przypominał ciekawe wydarzenie z odległego 1883 roku, kiedy przy kawie spotkali się redaktor naczelny „Polskiej gazety” Klement Kułakowski z jednym z rusyńskich narodowców Titusem-Tarasem Tymińskim. Poinformował, że organizacja społeczna „Rusyńska Rada” zdecydowała się na wydawanie gazety w języku ukraińskim.

Ale od czego zacząć, gdzie wydrukować? Kułakowski zaferował w tym swoją pomoc, gdyż polska gazeta posiadała

własną drukarnię. Tak rozpoczęła się współpraca.

„A w 2007 roku, kiedy przy pomocy Rady Ministrów RP i Administracji Obwodu Czerniowieckiego odrodziła się polska gazeta, udało się do redaktora „Bukowyny” śp. **Wołodymira MYCHAJŁOWSKOGO** i poprosiłem o wzajemną pomoc”, – opowiadał dalej prezes zarządu polonii bukowińskiej. „Do dzieła włączyła się nasza Polka, dziennikarka Antonina Tarasowa, członkini Towarzystwa Kultury Polskiej, pracująca w redakcji „Bukowyny”. Została redaktorem naczelnym „Gazety Polskiej Bukowiny”. I tak z Bożą pomocą od 18 lat ukazuje się nasza odrodzona gazeta.

DZIEJE GAZETY „Bukowyna” w swoich wystąpieniach omówili **Wołodmyr ANTOFIJCZUK**, profesor Czerniowieckiego Uniwersytetu Narodowego, **Dmytro CZUCZKO**, pracownik naukowy Państwowego Archiwum obwodu czerniowieckiego, **Oksana PEŁECH**, kierownik wydziału ds. diaspory bukowińskiej regionalnego muzeum historii, **Łesia Szczerbaniuk**, dyrektor Biblioteki Miejskiej im. A. Dobrianskiego, **Iwan DERDA**, Ludowy artysta Ukrainy, przewodniczący regionalnego Związku Dziennikarzy **Wołodmyr BOBER** oraz inni naukowcy.

OCZYWIŚCIE fakty przedstawione przez prelegentów zainteresowały wielu czytelników, którzy pamiętają gazetę „Bukowyna” z czasów swoich rodziców i dziadków.

Po Juriju Fedkowyczu redaktorem gazety został Sylwester **DASZKIEWYCZ** – wielki zwolennik idei ukraińskiej, znana osoba publiczna w regionie. To za jego kadencji w „Bukowynie” ukazywały się artykuły **Mychajła HRUSZEWSKOGO**, **Mychajła DRAHOMANOWA**, **Borysa GRINCZENKI**, **Oleksandra KONYŠKOGO** i **Omeljana POPOWYCZA**.

(Ciąg na str.3)

Monachijska Konferencja Bezpieczeństwa

W NIEMIECKIM Monachium rozpoczęła się w piątek, 14 lutego, 61. Monachijska Konferencja Bezpieczeństwa. Przedstawiciele państw Europy, a także m.in. USA będą rozmawiać o przyszłości atakowanej przez Rosję Ukrainy.

Monachijska Konferencja Bezpieczeństwa jest wiodącym na świecie forum debaty na temat międzynarodowej polityki bezpieczeństwa. Jest to miejsce inicjatyw dyplomatycznych, mających na celu rozwiązywanie najbardziej palących problemów bezpieczeństwa na świecie.

W wydarzeniu wzięli udział m.in. **Wołodimir ZEŁENSKI**, wiceprezydent USA **J. D. VANCE** czy sekretarz obrony USA **Pete HEGSETH**. Ten ostatni w piątek gościł w Polsce.

Wołodimir Zełenski wraz ze swoją szeroką delegacją spotkał się z wiceprezydentem USA J.D. Vancem w jednym z monachijskich hoteli. Po rozmowach wydano jednak tylko krótkie i lakoniczne komunikaty. Samo spotkanie przesunięto wcześniej, bo administracja amerykańska chciała się lepiej przygotować do propozycji umowy surowcowej z Ukrainą. Pomysł pokoju i wsparcia obronnego w zamian za surowce ukraińskie forsuje amerykański prezydent **Donald TRUMP**.

J.D. Vance wcześniej przemawiał do wojskowych i polityków zgromadzonych na konferencji. W swoim emocjonalnym przemówieniu praktycznie nie odniósł się do Ukrainy i pomysłu, na zmuszenie Putina do zakończenia wojny. Zamiast tego zaatakował Europę, twierdząc, że ta ma problemy z wolnością słowa (nawiązywał do pomysłów ograniczenia działalności serwisów społecznościowych).

Przemówienie Vance'a skrytykował minister obrony Niemiec **Boris PISTORIUS**, nazywając słowa Amerykanina «niedopuszczalnymi».

Wołodimir Zełenski mówił, że USA nie mają jeszcze pomysłu i rozwiązania zakończenia wojny w jego kraju. W Monachium – choć sugerował to Trump przed konferencją – nie zauważono przedstawicieli rosyjskiej

dyplomacji. Prezydent Zełenski stwierdził z kolei, że żadnych porozumień w Monachium nie będzie, bo to Monachium (nawiązywał do układu monachijskiego Hitlera z państwami Europy z 1938 roku).

Ursula von der LEYEN zapowiedziała zwiększenie wydatków obronnych w Unii Europejskiej.

W sobotę w Monachium nadał przebywał nadal **Wołodimir ZEŁENSKI**, a także szef NATO **Mark RUTTE**, szef polskiego MSZ **Radostaw SIKORSKI** czy prezydent Czech **Petr PAVEL**.

Sekretarz generalny NATO **Mark RUTTE** podkreślił jedność USA i Europy. Pokazał, że tak naprawdę jesteśmy jedną rodziną. Nawiązał też do naszych wspólnych wartości wolności słowa, demokracji itp., «a to są wartości, które nas łączą».

Wołodimir Zełenski występując w piątek podczas Monachijskiej Konferencji Bezpieczeństwa na panelu «Przyszłość współpracy USA i Ukrainy w zakresie bezpieczeństwa» stwierdził, że jest gotowy spotkać się z wiceprezydentem Vance'em, żeby omówić umowę o «krytycznych minerałach».

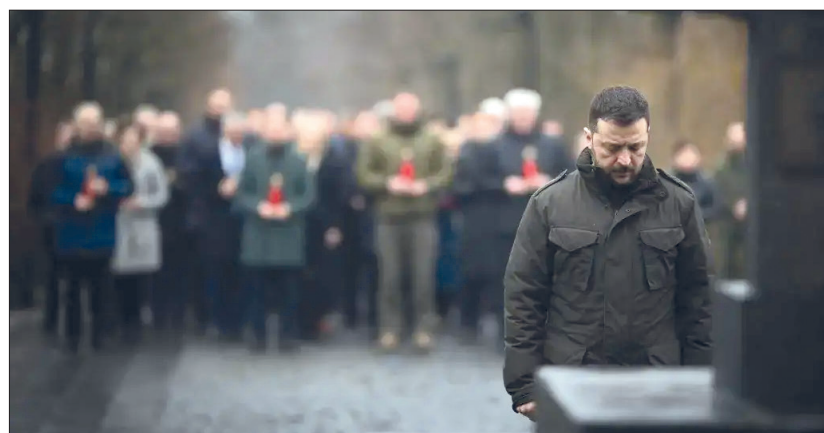
– Chcemy, aby zabijanie się skończyło, ale chcemy osiągnąć pokój mocny i trwały, a nie taki, który za kilka lat doprowadzi do konfliktu w Europie Wschodniej – powiedział Vance.

Rosja Władimira Putina jest zagrożeniem dla Europy – powiedział na Monachijskiej Konferencji Bezpieczeństwa **Radostaw SIKORSKI**. Szef polskiego MSZ stwierdził również, że Rosja powinna być przywrócona do «grup ekonomicznych» tylko pod warunkiem wycofania swoich wojsk z Ukrainy.

Polski minister praw zagranicznych brał udział w dwóch panelach dyskusyjnych podczas Monachijskiej Konferencji Bezpieczeństwa – «Pokój przez siłę: plan dla Ukrainy» i «Europol? Nowa geopolityczna rola Starego Kontynentu».

Źródło: wyborcza.pl

Prezydent Ukrainy na obchodach 80. rocznicy wyzwolenia obozu Auschwitz

WOŁODYMYR ZEŁENSKI przybył w poniedziałek, 27 stycznia, do Krakowa na uroczystości upamiętniające 80. rocznicę wyzwolenia niemieckiego, nazistowskiego obozu koncentracyjnego i zagłady Auschwitz-Birkenau. O wizycie

ukraińskiego prezydenta w Polsce nie było wcześniej wiadomo.

Na terenie dawnego obozu Auschwitz odbyli się główne obchody 80. rocznicy wyzwolenia obozu, w których udział wzięli m.in. około 50 ocalałych, a także

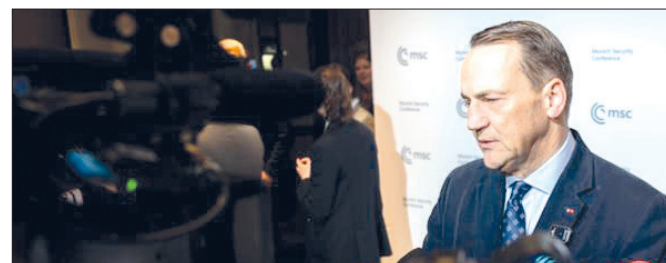
przedstawiciele kilkudziesięciu państw. Wśród nich pojawił się – niezapowiadany wcześniej – prezydent Ukrainy Wołodimir Zełenski.

Wołodimir Zełenski oddał hołd ofiarom Holokaustu. Wcześniej prezydent Ukrainy oddał hołd ofiarom Holokaustu w miejscu kaźni Żydów w Babim Jarze w Kijowie, gdzie oświadczył, że zbrodnia ta nie powinna się już nigdy powtórzyć, jednak – jak podkreślił – pamięć o niej słabnie. – A zło, które próbuje zniszczyć życie całych narodów, wciąż istnieje na świecie – powiedział Zełenski. Zaapelował, by obojętność nie stała się «nawozem dla zła». – Musimy przeciwdziałać nienawiści, która prowadzi do nadużyć i morderstw. Musimy zapobiegać zapomnieniu. A misją każdego z nas jest uczynienie wszystkiego, co możliwe, aby zło nie zwyciężyło – oświadczył Zełenski.

We wpisie w mediach społecznościowych prezydent Ukrainy przypomniał z kolei, że «27 stycznia świat upamiętnia ofiarę Holokaustu. Była to celowa próba wymazania przez nazistów całego narodu – zabicia wszystkich jego ludzi, zniszczenia wszystkiego, co przypominało Żydów. Sześć milionów ofiar».

Onet Wiadomości

Radostaw Sikorski w Monachium

W NIEMCZECH odbyła się doroczna Monachijska Konferencja Bezpieczeństwa. W centrum uwagi obrad konferencji byli przede wszystkim agresja Rosji przeciwko Ukrainie oraz sytuacja na Bliskim Wschodzie.

Szef polskiej dyplomacji wziął udział w szeregu paneli, m.in. w panelu dyskusyjnym "Thinking Transatlantic Relations Anew: Mapping the New European Security Architecture & Russia Strategy". Podczas wydarzenia minister Sikorski odbył szereg spotkań dwustronnych i rozmów kularowych. Tegoroczna 61. edycja konferencji zgromadziła kilkudziesięciu szefów państw i rządów, ministrów oraz przedstawicieli najważniejszych organizacji i instytucji międzynarodowych, w tym ONZ, NATO i UE.

Monachijska Konferencja Bezpieczeństwa jest wiodącym na świecie forum debaty na temat międzynarodowej polityki bezpieczeństwa. Jest to miejsce inicjatyw dyplomatycznych, mających na celu rozwiązywanie najbardziej palących problemów bezpieczeństwa na świecie.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

Inauguracja Forum Kościuszkowskiego

W ROCZNICĘ URODZIN Tadeusza Kościuszki w ramach polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej odbyło się pierwsze Forum Kościuszkowskie, którego celem było wsparcie demokratycznych dążeń narodu białoruskiego. Miejscem spotkania było Europejskie Centrum Solidarności dokumentujące zryw 1980 roku.

W WYDARZENIU, które odbyło się w dniach 3-4 lutego, wzięli udział minister spraw zagranicznych **Radostaw SIKORSKI**. Gościem specjalnym była liderka białoruskich sił demokratycznych **Swiatłana CICHANOUSKA**, a w otwartej debacie udział wzięli minister spraw zagranicznych Litwy, minister do spraw Unii Europejskiej Szwecji, wiceminister spraw zagranicznych Ukrainy oraz dyrektor wykonawczy European Endowment for Democracy.

Forum zorganizowano w ramach polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej i przy współpracy z Europejskim Centrum Solidarności. Polska podjęła inicjatywę zainspirowania dyskusji na temat perspektyw dla Białorusi w sytuacji trwającej dyktatury i agresji Rosji na Ukrainę.

Minister **Radostaw Sikorski** podkreślił, że Europa powinna odrzucić fałszywą narrację Putina, że Białoruś to część Rosji – Białoruś to państwo, którego byt osobny od Rosji trwał pół milenium. – W białoruskim języku pisano statuty Wielkiego Księstwa Litewskiego, a pod Orszą wojska pod wodzą Konstantego Ostrogskiego dały wycisk Moskwie. Białoruś zastępuje na to samo co każdy naród europejski – powiedział minister **Radostaw Sikorski** podczas inauguracji Forum Kościuszkowskiego.

– Tylko razem możemy się przeciwstawić zakusom Putina i Łukaszenki na wolność i demokrację, powstrzymać nową odsłonę imperialnych mrzonek i degenerację wartości, które toczy choroba żądzy władzy – podkreślił szef polskiej dyplomacji zapowiadając jednocześnie, że Forum Kościuszkowskie będzie odbywało się co roku.

W ramach konferencji odbyły się debaty tematyczne dotyczące historii, kultury, aktywizmu i edukacji, których celem było wypracowanie rekomendacji dla działań na rzecz demokratyzacji Białorusi i wsparcia tego procesu przez rządy, organizacje pozarządowe i instytucje społeczeństwa obywatelskiego.

W gronie uczestników Forum znalazło się około 200 przedstawicieli białoruskich środowisk demokratycznych, aktywistów praw człowieka, parlamentarzystów i ekspertów z Polski i zagranicy. Reprezentacja przedstawicieli państw członkowskich UE nadała konferencji wymiar europejski.

gov.pl

W imieniu i dla dobra naszej rodzinnej Bukowiny

W Obwodowej Powszechnej Bibliotece Naukowej im. M. Iwasiuka w Czerniowcach odbyły się obchody 140-lecia istnienia obwodowej gazety „Bukowina”, która jest wydawcą naszej „Gazety Polskiej Bukowiny”

(Ciąg ze str.1)

Następnie redaktorami gazety „Bukowyna” były nie mniej szanowane osobistości, wśród nich Osyp MAKOWEJ, Omełjan POPOWYCZ, Lew KOGUT, Wasyl SZCZURBAT. W różnych okresach gazeta miała odmienne formaty i niejednakową

artykuły z oryginalnego pisma „Bukowyna”, aby dowiedzieć się, jak żyła ich odlegli rodacy w małej ojczyźnie. Istnieją dowody na to, że gazeta ta była wydawana jeszcze w latach 80. XX wieku.

ALE ZAWSZE, pod rządami różnych państw, którym podlegał nasz region

aktualne te słowa brzmią nawet dzisiaj, w czasie, gdy rosyjscy najeźdźcy chcą zniszczyć nasze państwo!

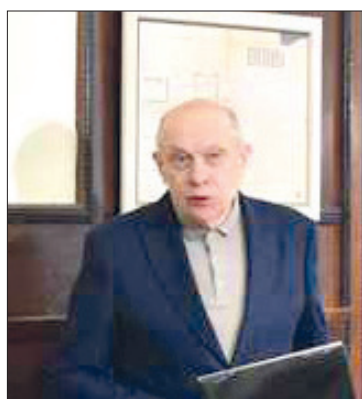
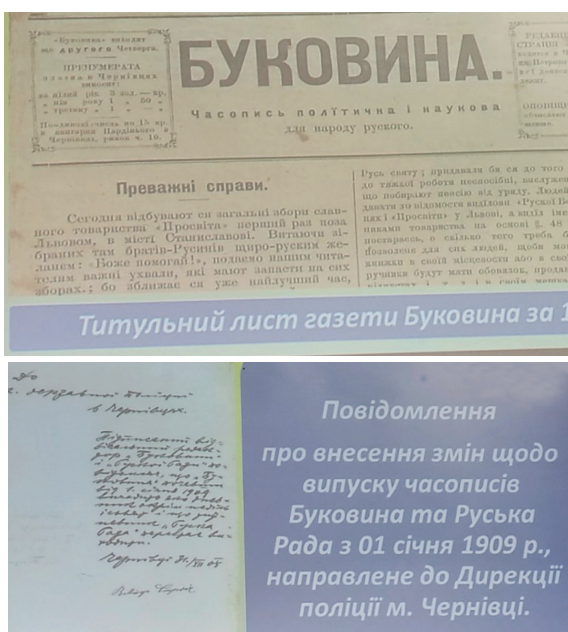
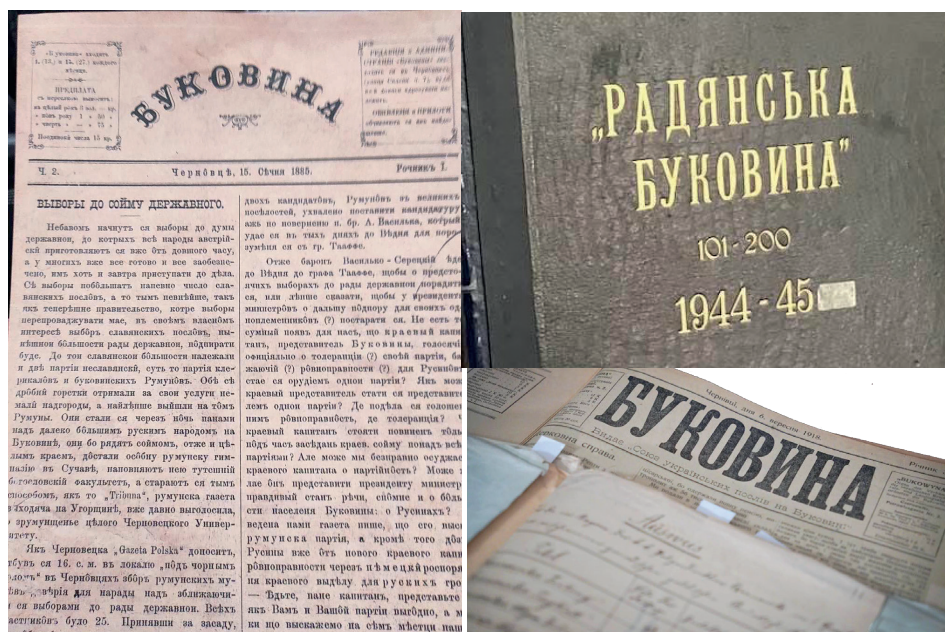
Niestety, jak wiemy z historii, Bukowina znajdowała się wówczas pod jurysdykcją Rumunii, a gazeta „Bukowyna” na długi czas wstrzymała wydawanie w języku ukraińskim,

Ukrainy i Obwodowego Komitetu Wykonawczego, gazeta musiała oczywiście spełniać przede wszystkim funkcję ideologiczną.

Mimo to publikowała historie o wybitnych mieszkańcach kraju – ludziach pracy, artystach, materiały historyczne, folklorystyczne i

Jej założycielem była redakcja, która demokratycznie wybrała na redaktora naczelnego doświadczony dziennikarz, szczerego patriotę i znanego pisarza Wołodymyra MYCHAJŁOWSKIEGO.

Od tego czasu, już w ciągu 34 lat, gazeta kronikuje najnowszą historię nie tylko naszego wielonarodowego regionu, ale także całej Ukrainy. Z jej łamów wciąż można dowiedzieć się prawdy o wszystkim, co dzieje się w regionie. Redakcja patrzy w przyszłość z optymizmem, mając oczywiście nadzieję na zrozumienie i wsparcie czytelników, fanów i stałych współpracowników. Bo są przekonani: żadne cyfrowe wydanie nie zastąpi papierowej gazety o świeżym zapachu farby – inteligentnej, analitycznej,

periodyczność. Początkowo ukazywała się dwa razy w miesiącu, potem – codziennie, przez jakiś czas – trzy razy w tygodniu, raz w tygodniu.

Redakcja pisma mieściła się w Czerniowcach, w budynku, w którym obecnie mieści się Muzeum Pamięci Literackiej im. Jurija Fedkowycza (pl. Soborny, 10 – wejście od ul. I. Franki). Dopiero w czasie I wojny światowej, kiedy Bukowina była zajęta przez Rosjan, adres redakcji brzmiał: „Wiedeń, Schwarzsperngasse, 15”.

Ale w 1918 r. gazeta ukazała się ponownie w Czerniowcach. Nawiasem mówiąc, od 1 stycznia 1912 r. gazeta przez pewien czas ukazywała się pod nazwą „Nowa Bukowyna”, później jednak powróciła do pierwotnej nazwy „Bukowyna”.

Natomiast liczna diaspora bukowińska, której przedstawiciele w różnym czasie opuszczali ojczyznę w poszukiwaniu lepszego losu, stworzyli w Toronto w Kanadzie własne pismo „Bukowyna”, w którym oprócz informacji lokalnych przedrukowywali

w drugiej połowie XIX – na początku XX w., gazeta „Bukowyna” odgrywała ważną rolę w podnoszeniu świadomości narodowej i kulturalnej mieszkańców Bukowiny. Nie bez powodu Iwan Franko, Lesia Ukrainka, Olga Kobyłańska zawsze wystawiali jej najwyższe oceny i chętnie z nią współpracowali.

Mimo że założyciele gazety za główny cel pisma zawsze uważali oświatę, pielęgnowanie świadomości narodowej Ukraińców, starali się nie dotykać kwestii czysto politycznych. Niemniej jednak 2 listopada 1918 r. to właśnie w „Bukowynie” wydrukowano apel do regionów o zgromadzenie się na narodowy wiec Bukowiny, wyrażający ich gorące pragnienie przyłączenia regionu do Wielkiej Ukrainy.

W szczególności w Apelu stwierdzono: „Nie chcemy cudzego, chcemy tylko bronić własnego”. I jakże

sporadycznie ukazując się w języku rumuńskim.

28 CZERWCA 1940 roku rozpoczyna się nowy okres w historii naszego regionu, a zwłaszcza pisma. Gazetę zaczęto nazywać „Radyńska Bukowyna” („Radziecka Bukowina”). Jako drukowany organ Czerniowieckiego Komitetu Obwodowego Komunistycznej Partii

przyrodnicze. Pod nimi widniały nazwiska dziennikarzy, którzy ostatecznie stali się sławnymi pisarzami, naukowcami i politykami.

Głównymi redaktorami gazety w czasach sowieckich byli niezapomniani Kuźma DEMOCZKO, Mychajło ŁAZARENKO, Wołodymyr PELECH, Petro RADAUCZUK.

To dzięki nim i dziesiątkom innych utalentowanych mistrzów pióra gazeta, nawet w zideologizowanych czasach, była gazetą naprawdę popularną, prenumerowaną i czytaną przez niemal każdą bukowińską rodzinę (czasami jej nakład sięgał 160 tys.), choć w większości zaczęto ją czytać od czwartej strony.

GAZETA otrzymała „nowy oddech” we wrześniu 1991 roku, przejmując pierwotną nazwę „Bukowyna” i – mamy nadzieję – na zawsze.

prawdopodobnej, patriotycznej, z miłością do rodzimej przyrody i ukochanej ziemi.

I w tym dziennikarzy wspierali wszyscy, którzy tego dnia wypowiadali się na spotkaniu z okazji rocznicy „Bukowyny”.

Potwierdzając to, wiceprzewodniczący obwodowej administracji państwowej Roman HREBA i wiceprzewodniczący rady obwodowej Mychajło PAWLUK uhonorowali Dyplomami Uznania zespół redakcyjny, redaktora naczelnego Wadyma Pełecha, sekretarza wykonawczego Antoninę Tarasową, redaktora technicznego Natalię Brijańską i Tamarę Jurij.

Gazeta i dalej ma na celu, przekazując informację, krzewić ideę duchowej jedności społeczności ukraińskiej w wieloetnicznym regionie dla dobra naszej rodzinnej Bukowiny i całej Ukrainy, z wiarą i nadzieją na wymarzone Zwycięstwo.

Tamara KOSTENKO.

Вітаємо Вас, дорогий наш Ювілярє!

ДОЗВОЛУ СОБІ, запропонувати поважному Товариству помандрувати всім нам разом з Ювілярем, дорогою у 90-то років, щоби відчувати як досягається успіх у науці, у керівництві магістрантами, аспірантами, докторантами, у культурі спілкування з колегами та студентами, в організації міжнародних наукових конференцій. Сподіваюсь, що під час привітань, хтось додасть і свої спогади про шановного Ювіляря.

Його життєвий шлях розпочався 4 лютого 1935 року в селі Новосілки Томашівського повіту Люблинського воєводства Польщі, на історичній Холмщині. Там же з вересня 1941 року він розпочав навчання в українській народній школі. Проте навчання не носило систематичного характеру. А далі, у відповідності з Угодою, підписаною між офіційним Києвом, власне Микитом Хрущовим, та прокомуністичним Польським Комітетом Національного Визволення, навесні 1945 року родина у складі матері і двох малолітніх синів, була вивезена до УРСР. Батько ж загинув ще восени 1943 року.

Родину поселили у селі Британи, що на березі Дніпра у Херсонській області. Влітку 1946 року родина перебралася на Волинь, де 1949 року Юрій закінчив сьомий клас у середній школі міста Ківерці, що біля Луцька. Того ж року вступив до Володимир-Волинського педагогічного училища фізичної культури. Через чотири роки отримав диплом вчителя фізичного виховання. Дозволю собі наголосити – з відзнакою, що свідчить про характер Ювіляря. А далі

відносин почало діяти дві докторські спецради – окремо з історичних і з політичних наук. Останню очолює проф. Юрій Макар. Ним особисто підготовлено 33 кандидати і 15 докторів з історичних та політичних наук.

Вважаю за потрібне наголосити, що Ювіляр не спочивав на лаврах керівника факультету, кафедри, спецради. Він продовжує активно працювати у науковому напрямку. Його власний науковий доробок, за останніми даними, складає близько 600 публікацій, в т.ч. індивідуальні і колективні монографії та підручники і навчальні посібники. Він є членом редколегій ряду вітчизняних і зарубіжних видань. У 1996 році заснував «Науковий вісник Чернівецького університету. Історія. Політичні науки. Міжнародні відносини». На початку 90-х років започаткував видання кафедрального збірника, який з початку 2000-х років виходить під назвою «Історико-політичні проблеми сучасного світу», є членом редколегії закордонних видань, зокрема «Publik Voice» (США), співредактор наукового журналу Українського історичного товариства «Український історик» (США).

Юрій Макар став ініціатором укладення у 1977 р. першої угоди про міжнародну співпрацю між Чернівецьким національним (тоді державним) університетом імені Юрія Федьковича та Саскачеванським університетом (Канада), яка поклала початок цілій низці міжнародних угод.

Основними напрямками наукового зацікавлення Юрія Макара є: питання українсько-польських міжлюдських та міждержавних відносин; історія і сьогодення української діаспори; історія Польщі, Канади та інших держав Заходу; проблеми сучасних міжнародних відносин. Він є зачинателем напрямку Канадознавства у Чернівецькому університеті, який тепер став провідною науковою установою України у цій галузі.

За багаторічну бездоганну працю відзначений багатьма державними нагородами, в т.ч.: орденом «За заслуги» III ст., почесним званням «Заслужений діяч науки і техніки України».

Має також низку заохочень профільного міністерства – три Почесні грамоти та нагрудний знак «За наукові досягнення» (2010 р.). У 2023 році був відзначений високою нагородою Президента РП – Кавалерським Хрестом Ордена Заслуги Речі Посполитої. У 2024 році Українське історичне Товариство у Польщі удостоїло Юрія Макара відзнакою «Сторож пам'яті».

Наш Ювіляр є Почесним професором – Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича (2000), Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки (2003), Жешувського університету (Польща, 2007), а також почесним доктором Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (2015).

Він є академіком Міжнародної слов'янської академії наук (1997), Української академії історичних наук (1999), Української вільної академії наук у США (2006), Української академії політичних наук (2007).

Ювіляр є зразком відданості своїй сім'ї. Сьогодні з доброю пам'яттю згадуємо вірну дружину, берегиню родини – Пані Леонору, світлі й пам'ять. Велика частина успіхів нашого Ювіляря, безумовно є її заслугою.

Він люблячий батько і дідусь. виховав двох синів. Старший – Олександр – доктор філософії, магістр бізнесової адміністрації, працює в міністерстві вищої освіти провінції Альберта (Канада). Молодший – Віталій – доктор політичних наук, завідувач кафедри міжнародних відносин та суспільних комунікацій, очолює Центр канадських студій ім. Раймона Гнатюшина.

Ювіляр є і батьком для нашої факультетської громади – Батьком з великої літери Шановний Пане Юрію, дорогий Ювілярє, з роси Вам і води!

Многая Літа! Sto Lat! La Mułti Ani! Herzliche Glückwünsche!

Владислав СТРУТИНСЬКИЙ, заступник декана з міжнародного співробітництва факультету історії, політології та міжнародних відносин Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

4 ЛЮТОГО В ЧЕРВОНІЙ ЗАЛІ Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича відбулася УРОЧИСТА АКАДЕМІЯ, присвячена 90-річчю видатного науковця, Почесного професора університетів в Україні, Польщі, академіка Міжнародної слов'янської академії наук, Української академії історичних наук, Української вільної академії наук у США, Української академії політичних наук, професора Юрія МАКАРА.

університету імені Івана Франка, Юрій Котляр – в.о. ректора Чорноморського національного університету, Микола Трофименко – ректор Маріупольського державного університету, Анатолій Цюсь – ректор та Антоніна Шуляк – декан факультету міжнародних відносин Волинського національного університету імені Лесі Українки, Тетяна Мелешенко – декан історичного факультету Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, Микола Железняк – директор Інституту енциклопедичних досліджень НАН України.

Генеральний директор Генеральної дирекції з обслуговування іноземних представництв Павло Кривонос вручив Ювілярові нагрудний знак відомства «Почесна відзнака».

• Долучилися до привітань і зарубіжні друзі і колеги Юрія Івановича: професор Сергій Плохій – директор Українського наукового інституту Гарвардського університету, професор Наталя Ханенко-Фрізе – директор Канадського інституту українських студій Альбертського університету, професор Роман Дрозд – президент Українського історичного товариства у Польщі, професора Радослав Добровольський – ректор

професора Валенті Балюк – від Центру Східної Європи університету Марії Кюрі-Склодовської в Любліні, Павел Готовецький – ректор Академії прикладних наук імені Юзефа Голуховського в Островці Свентокшиському, Беата Фалда – ректор Державної академії прикладних наук у Холмі, Зигмунта Гардзінського – голова Холмського наукового товариства, професор Стефан Пурич – проректор Сучавського університету «Штефан чел Марє», професори Збігнев і Анна Дольва-Клепацкі з Островця Свентокшиського, Мішел і Білл Трейсі з Едмонтона, Канада, Пол Міртс, Гаага, Нідерланди

Під час урочистого заходу з нагоди ювілею перша заступниця начальника Чернівецької ОВА Альона Атаманюк вручила Юрію Макару відзнаку «Вдячна Буковина».

*** За багаторічну бездоганну працю Юрій Макар відзначений багатьма державними нагородами, зокрема орденом «За заслуги» III ст., почесним званням «Заслужений діяч науки і техніки України». Має також низку заохочень профільного міністерства – три Почесні грамоти та нагрудний знак «За наукові досягнення» (2010 р.). У 2023 році був відзначений високою нагородою Президента Республіки Польща – Кавалерським Хрестом Ордена Заслуги Речі Посполитої. У 2024 році Українське історичне Товариство у Польщі відзначило Юрія Макара поважною відзнакою «Сторож пам'яті».

Були озвучені також чисельні привітання від поважних установ та офіційних осіб. Зокрема щірі побажання надіслали випускники факультету Юлія Федів – Надзвичайний і Повноважний Посол України в Республіці Філіппіни, Олеся Ілашук – Надзвичайний і Повноважний Посол України в Республіці Болгарія, Борис Гуменюк – доктор історичних наук, професор, Надзвичайний і Повноважний Посол.

Слова подяки й вітання надіслали також Владзімеж Бонусяк – Почесний професор Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, ректор-сеньйор Жешувського університету, Олександр Карасевич – від Міністерства закордонних справ України, Володимир Хандогій – від Української асоціації зовнішньої політики, Маркіян Мальський – Надзвичайний і Повноважний Посол, декан факультету міжнародних відносин Львівського національного

Sto lat, Panie Profesorze!

4 lutego br. Jurij MAKAR, światowej sławy naukowiec z Czerniowiec, profesor, doktor habilitowany Czerniowieckiego Uniwersytetu Narodowego im. Jurija Fedkowycza skończył 90 lat

NASZA ROZMOWA rozpoczęła się od wspomnień, gdy w latach 70. ubiegłego wieku młody Jurij Makar odszedł ze stanowiska dyrektora szkoły w Czerwonogrodzie (dziś jest to miasto Szeptyckyj) i przybył na Czerniowiecki Uniwersytet Państwowy. Przecież tam, w obwodzie lwowskim, pracując w zawodzie pedagogicznym w 1970 roku, obronił pracę doktorską na temat: «Powstanie Warszawskie 1944 r.». Od tego momentu rozpoczęła się jego droga do nauki. Wspominając owe czasy, Pan Makar z wdzięcznością wymienił nazwiska rektora

tylko wieloaspektowe problemy z historii, ale także z nauk politycznych, krajoznawstwa, stosunków międzynarodowych i informacji międzynarodowej, administracji społecznej. Powoli, oczywiście, nie w ciągu jednego roku, na wydziale zaczęto kształcić nie tylko historyków, ale także politologów i specjalistów administracji społecznej. W trakcie długiej, niezwykle interesującej rozmowy Pan Profesor powrócił do swojego dzieciństwa – wydarzeń po drugiej wojnie światowej i losów swojej rodziny, które wciąż nie są do końca wyjaśnione. URODZIŁ SIĘ we wsi Nowosilki

K.Czerwińskiego, prorektora W. Kuryła, dziekana G. Gaba, którzy uwierzyli w młodego naukowca i powierzyli mu stanowisko starszego wykładowcy na wydziale historii. Przez ponad pół wieku dużo wody upłynęło w Prucie, wiele zmian zaszło na Uniwersytecie

w rejonie Chełm w Polsce. Jego ojciec, Iwan Makar, od września 1939 r. był na froncie, broniąc swojej polskiej ojczyzny. Dokładnie tydzień po wojnie dostał się do niewoli niemieckiej w Poznaniu. Był dowódcą plutonu, znat język niemiecki i został zwolniony. A jesienią 1943 roku

Pід час Міжнародної конференції експертів «Російсько-українська війна 2022-2023. Генезис, причини і наслідки», яка відбулася 15-16 червня 2023 року в Академії прикладних наук ім. Юзефа Голуховського в Островці Свентокшиському, що у Польщі, професору Юрію МАКАРУ була вручена висока нагорода Президента Республіки Польща Анджая ДУДІ – Кавалерський Хрест Ордена Заслуги Речі Посполитої.

Czerniowieckim, podobnie jak w naszym kraju. Nie przeszły obok różne zmiany i innowacje na Wydziale Historycznym, który dziś nazywa się Wydziałem Historii, Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych Czerniowieckiego Uniwersytetu Narodowego im. Jurija Fedkowycza.

Ciekawie, że Solenizant u progu 90. urodzin pamięta wszystkie zmiany, nazwiska swoich kolegów, różne kierunki historycznych «wiatrów», niby to wydarzyło się wczoraj. Opowiadał szczegółowo o tym, jak rosła liczba studentów i wykładowców na macierzystej uczelni i wydziale, którym kierował przez prawie trzydzieści lat, a jednocześnie był kierownikiem katedry stosunków międzynarodowych. Wspominał, jak powstały nowe wydziały, na których studiowano nie

został zamordowany w domu. Potem zamordowano wielu ludzi w wioskach dookoła – powstała tzw. «Lista 500». Pan Jurij znalazł ją w archiwach prowincji Alberta w Kanadzie, gdzie spotkał się ze swoim rodakiem.

Później, w 1991 roku, zobaczył tę listę w jednej z książek Towarzystwa naukowego im. Tarasa Szweczenki w Nowym Jorku. Co prawda nie podano tam dokładnej daty śmierci ojca... I tu Pan Jurij po raz kolejny zwrócił się do działalności naukowej. Przecież stał blisko początków współpracy z Uniwersytetem Saskatoon (prowincja Saskatchewan, Kanada).

Pod koniec lat 70. Pan Makar, jako przewodniczący stowarzyszenia «Ukraina», został zaproszony do Kijowa, gdzie przyjechał profesor z kanadyjskiego uniwersytetu i powiedział, że ich uczelnia chciałaby zawrzeć umowę o współpracy z jednym

z zachodnich uniwersytetów ukraińskich. Uniwersytet w Użgordzie był wówczas za młody, Uniwersytet Lwowski był zbyt nacjonalistyczny, więc losy wybrał Uniwersytet Czerniowiecki.

Projekt Umowy został zawarty w ciągu jednej nocy, a już następnego dnia wraz z rektorem K. Czerwińskim spotkał się z gościem w Czerniowcach. Swoją drogą kanadyjski profesor Bujniak był byłem bojownikiem dywizji «Galiczyna», dlatego w jego projekcie porozumienia było napisane: język ukraiński, literatura, historia Ukrainy. Tak rozpoczęła się współpraca.

Obecnie kanadyjscy naukowcy okresowo przeprowadzają wykłady specjalnych kursów dla naszych studentów po angielsku. Naukowcy obydwu uczelni wymieniają się doświadczeniami. Wielu wykładowców i studentów naszej uczelni wyjechało do Kanady, oczywiście teraz to nie jest odpowiedni czas – stwierdza ze smutkiem mój współrozmówca.

DOTYKAJĄC TEMATU WOJNY Pan Jurij przypominał, że wiosną 1944 r. rozpoczęło się nieszczęście ws. W jego rodzinnych Nowosilkach jednej nocy zginęło 125 osób. Na szczęście Makarowie byli już w tym czasie w obwodzie chersońskim. Jurij chodził tam do czwartej klasy. Następnie przenieśli się na Wołyn, gdzie chłpiec skończył szkołę i wstąpił do włodzimiersko-wołyńskiej Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego.

Potem było wojsko i po demobilizacji młody człowiek przeniósł się do obwodu lwowskiego, pracował za 15 kilometrów od rodzinnej wsi, ale między nimi była już granica. Studiował korespondencyjnie na wydziale historii Uniwersytetu Kijowskiego. Pracował jako nauczyciel w Czerwonogrodzie, później został dyrektorem szkoły i tam napisał pracę doktorską.

Oczywiście Pan Jurij przez całe swoje świadome życie badał i studiował stosunki ukraińsko-polskie, początkowo interesowało go to na poziomie codziennym, zjawomiał się poszukiwaniem bliższych, a później stało się jego naukowym credo. Temat jego pracy doktorskiej dotyczył Polski, a rozprawa habilitacyjna, którą obronił w 1989 r., była na temat: «Utworzenie i umocnienie się demokracji ludowej w Polsce (1944-1949)».

Czerniowiecki naukowiec w toku pracy naukowej kontaktował się oczywiście z polskimi kolegami, w wyniku czego ukazały się nie tylko jego monografie i podręczniki pod jego redakcją, ale on brał czynny udział w niemal wszystkich międzynarodowych konferencjach naukowych, na których omawiane były stosunki polsko-ukraińskie. W taki sposób pogłębił się kontakt edukacyjny z uczelniami RP. Dziś wykładowcy, doktoranci i studenci wyjeżdżają na praktyczne kursy zawodowe i językowe na uczelnie do Łodzi, Warszawy, Krakowa, Lublina, Przemysła, Rzeszowa, Wrocławia, Ostrowca Świętokrzyskiego.

PAN MAKAR – autor i redaktor kilkudziesięciu podręczników i książek popularnonaukowych, choć skromnie zaznacza, że jest to zawsze dzieło zbiorowe, a on jest jedynie jego współsprawca.

Do najnowszych wydań, z których jest dumny, należy książka non-fiction «Unia Europejska wczoraj, dziś, jutro» w języku niemieckim i ukraińskim. Czytelnicy w Ukrainie i za granicą otrzymali trzytomową książkę «Od deportacji do deportacji», w której autor analizuje losy Ukraińców w latach 1915-1947 na Podlasiu.

Pan Jurij utrzymuje przyjazne stosunki z regionalnym Towarzystwem Kultury Polskiej im. Adama Mickiewicza. Dzięki współpracy z Towarzystwem, (którego prezesem jest wieloletni współpracownik Solenizanta Władysław Strutynski, docent Katedry Stosunków Międzynarodowych z uczelnią, w 2007 roku podpisano Porozumienie o utworzeniu na tym wydziale Centrum «Wschodnia Szkoła Polonistyki im. Antoniego Kochanowskiego».

Współpraca ta przyczynia się do pogłębienia stosunków z organizacjami publicznymi i uczelniami RP. «To nie przypadek, że nasza uczelnia podpisała największą umowę o współpracy z polskimi uczelniami», – zaznacza Pan Jurij.

Przy aktywnym wsparciu Pana Makara na wydziale utworzono także Centrum Studiów Kanadyjskich im. Raimona Hnatyshyn i Centrum Studiów Rumuńskich. Jurij Makar – Profesor honorowy Czerniowiec, Rzeszowa (Polska), Wschodnioeuropejskiego Uniwersytetu Narodowego im. Lesi Ukrainki, Uniwersytetów Karpackich i Wołyńskich. Jednym słowem Jurij Makar spotyka rocznicę pełną nadziei i planów naukowych. Żłóży Mu zatem życzenia, jak to się mówi w jego mądryj ojczyźnie, Sto lat, Panie Profesorze! Albo według tradycji bukowińskiej – do 120 i Mnogaja літа!

Antonina TARASOWA, redaktor naczelna «Gazety Polskiej Bukowiny».

Wirtualna podróż na Bukowinę

Bukowiński Festiwal Nauki 2024

ROK 2024 TO JUŻ dziesiąty rok, kiedy odbywają się spotkania popularyzujące wiedzę pod hasłem Bukowiński Festiwal Nauki. Nawet podczas pandemii zrealizowana została specjalna edycja tego wydarzenia (jednak pozostająca poza numeracją poszczególnych edycji). Historię i założenia całego cyklu można przedstawić na stronie <https://www.bukowinifestiwalnauki.eu/>.

Tegoroczny festiwal przebiegał pod nazwą IX Bukowiński Festiwal Nauki. Odbył się w dwóch miejscowościach – w lipcu w Câmpulung Moldovenesc na Bukowinie (Rumunia) i w październiku w Głogowie na Dolnym Śląsku.

Rumuńska edycja wydarzenia – jak co roku – miała miejsce w pięknym i gościnnym Muzeum Sztuki Drewna, towarzysząc Międzynarodowemu Festiwalowi Folklorystycznemu Bukowińskie Spotkania. Wzięli w niej udział reprezentanci świata nauki z Polski, Rumunii i Ukrainy, mieszkańcy Câmpulung Moldovenesc oraz uczestnicy 35. Międzynarodowego Festiwalu Folklorystycznego Bukowińskie Spotkania. W ramach kilkugodzinnego spotkania wygłoszone zostały trzy wykłady poświęcone historii i etnografii Bukowiny oraz dokumentacji dziedzictwa kulturowego na Bukowinie, zaprezentowana została wystawa multimedialna o kapliczkach i krzyżach przydrożnych w Wikszanach i Pojanie Mikuli oraz odbyło się kolejne spotkanie w ramach Bukowińskiego Klubu Filmowego. Na zakończenie zaprezentował się zespół Jastrowiaczy.

Głogowska edycja IX Bukowińskiego Festiwalu Nauki składała się z dwóch części: jedna odbyła się w Liceum Ogólnokształcącym nr 1, druga w Muzeum Archeologiczno-Historycznym w Głogowie. Podczas przedpołudniowego spotkania w szkole w ramach cyklu Z Bukowiną w sercu Jerzy Akielaszek, Michał Klimek-Zołnowski, Wiktoria Kolendowicz, Helena Krasowska, Magdalena Pokrzyńska, Stanisław Staroń, Zofia Walczak, Ryszard Wiśniowski, Sebastian Zielonka rozmawiali o dziedzictwie kulturowym w Pojanie Mikuli, prezentując swoje doświadczenia z badań terenowych w Rumunii. Spotkanie poprowadził Jan Walczak. W drugiej części dnia, podczas spotkania w Muzeum, licznie zgromadzona publiczność wysłuchała prezentacji przygotowanych przez badaczy z Polski, Rumunii i Ukrainy, poświęconych różnym tematom związanym z historyczną i współczesną Bukowiną.

Oto relacje uczestników IX Bukowińskiego Festiwalu Nauki w Głogowie.

Renata CHMIELEWSKA, Wicedyrektor I Liceum Ogólnokształcącego im. Bolesława Krzywoustego w Głogowie:

I Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Krzywoustego w Głogowie miało zaszczyt i przyjemność gościć grupę wspaniałych ludzi – naukowców, studentów, uczniów i pasjonatów,

którzy latem 2024 roku na Bukowinie Rumuńskiej realizowali projekt i zechcieli młodzieży i nauczycielom I LO opowiedzieć o nim i podzielić się swoimi wrażeniami i doświadczeniami. Spotkanie odbywało się w ramach IX Bukowińskiego Festiwalu Nauki. Zorganizowane było w formie debaty i wzięło w nim udział 7 nauczycieli i ok. 150 uczniów z klas drugich i trzecich liceum. Goście z pasją i ogromnym entuzjazmem odpowiadali na zadawane przez moderatora – Jana Walczaka – pytania. Przybliżyli słuchaczom wiadomości o regionie – jego historii, tradycjach, kulturze i mieszkańcach, spośród których wielu posługuje się językiem polskim. Opowiadali o swojej pracy, o spotkaniach i rozmowach z mieszkańcami – było to fascynujące przeżycie.

Całość dopełniły przepiękne krajobrazy uwiecznione na zdjęciach – wspaniała zachęta do odwiedzenia tego miejsca. A tak spotkanie odebrali uczniowie z liceum:

Agata, uczennica klasy drugiej:

«Uważam, że wykład był bardzo ciekawy. Przedstawiono nam region, o którym mało osób mówi, a jest tam przepięknie! Niesamowite jest to, że w innym kraju można spotkać polskie miasta oraz ludzi z naszą kulturą. Warto dodać, że tamte tereny otacza niesamowity krajobraz, który zachęcił do wysłuchania wykładu».

Michał, uczeń klasy drugiej:

«Bardzo fajne i pasjonujące spotkanie. Dużo się dowiedziałem, ciekawy przekaz. Chciałbym więcej takich spotkań».

Maja, uczennica klasy drugiej:

«Było bardzo ciekawie, wypowiedzi uczestników były naturalne i pozytywne, co zachęciło mnie do zagłębienia się w tym temacie. Chętnie poszłabym na jeszcze jedno takie spotkanie».

Zofia, uczennica klasy trzeciej:

«Spotkanie było bardzo interesujące. Jest to idealna forma lekcji, podczas której możemy się sporo nauczyć i dowiedzieć kilku ciekawostek o wspaniałej pracy wolontariuszy. Kultura ludzi, którzy tam żyją, była zaskakująca. W pamięci utkwił mi starszy Pan, który codziennie biega».

Maja, uczennica klasy trzeciej:

«Bardzo dużo dowiedziałam się na temat Bukowiny. Podobało mi się też zaangażowanie młodzieży w projekt i wyjazd, a także różnicowanie wiekowe osób w projekcie».

Paulina LEŚNIAK, Uczestniczka i Prelegentka Bukowińskiego Festiwalu Nauki:

IX Bukowiński Festiwal Nauki odbył się 17 października 2024 roku i gościł w mieście położonym w zachodniej Polsce, w województwie dolnośląskim, w Głogowie. Głogów przywitał wszystkich przybyłych ciepłą, skłaniającą się ku jesieni, pogodą.

W przepięknej architektonicznej przestrzeni Muzeum Archeologiczno-

Historycznego zebrała się duża grupa słuchaczy, w większości związanych ze Stowarzyszeniem Głogowska Edukacja Kresowa, obecni byli również gospodarze miejsca, prelegenci i dziennikarze telewizji Master.

Festiwal w krótkich słowach otworzyli Jerzy Akielaszek – członek zarządu Stowarzyszenia Głogowska Edukacja Kresowa, prof. Helena Krasowska z Instytutu Sławiastyki PAN oraz wiceprzewodniczący Rady Miasta, pan Dariusz Czaja.

Prowadzenie Festiwalu zostało powierzone dr Magdalenie Pokrzyńskiej z Instytutu Socjologii Uniwersytetu Zielonogórskiego. Podczas spotkania zaprezentowanych zostało wiele referatów o różnorodnej tematyce.

Pierwsze wystąpienie przygotowane przez Macieja Tarkowskiego pt. «Wielonarzędziowa dokumentacja dziedzictwa kulturowego Bukowiny – projekt Cyfrowa Bukowina» zabrało uczestników do miejsc odwiedzonych z najnowocześniejszym dronem, profesjonalnymi kamerami i aparatami fotograficznymi – przez zespół dokumentalistów zaangażowanych w projekt Cyfrowa Bukowina. Zostały pokazane możliwości tworzenia wielowymiarowych zdjęć i filmów na terenie rumuńskiej Bukowiny. Podczas wizyty na miejscu fotografowano i filmowano bukowińskie dziedzictwo kulturowe: architekturę, zwyczaje ludowe, spędzanie wolnego czasu, np. muzykowanie, pracę w gospodarstwie, cmentarze. Ciekawostką było utworzenie z posiadanego sprzętu skanera do dygitalizacji ksiąg metrykalnych. Wystąpienie dało nadzieję, że już wkrótce będzie można udać się w wirtualną podróż na Bukowinę.

Interesującym wykładem była prezentacja poświęcona «Medykamentom i kosmetykom w reklamie prasowej Bukowiny (1880-1910)», którą przygotowała Harieta Mareci-Sabol. Prezentacja zabrała uczestników do świata, który w swej mocy przekonywania o skuteczności specyfików leczących, piękniejszych i odchudzających jest nadal drogowskazem dla świata marketingu w drugim dziesięcioleciu XXI wieku. Potrzeby kobiet i mężczyzn nie uległy zmianie, każdy chciałby mieć piękną cerę, bujne włosy i zachować lub ratować zdrowie.

Prezentacja Kariny Stempel-Gancarczyk pt. «Dziedzictwo kulturowe Polaków na Bukowinie rumuńskiej» pozwoliła uczestnikom Festiwalu na smakowanie wzrokiem bogactwa kulinarnego badanego regionu.

Helena Krasowska opowiadała o Domach Polskich na Bukowinie. Domy Polskie były od samego początku ich powstawania miejscem, gdzie społeczność polska mogła kultywować polskie tradycje, gdzie uczono języka polskiego, gdzie

**CZĘŚĆ II
GŁOGÓW 17.10.2024**

**I LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE W GŁOGOWIE
(WYDARZENIE DLA UCZNIÓW I LO)**

17.10.2024 – CZWARTEK GODZ. 10.45 – 11.30

Rozmowy z cyklu Z Bukowiną w sercu

Jerzy Akielaszek, Michał Klimek-Zołnowski, Wiktoria Kolendowicz, Helena Krasowska, Magdalena Pokrzyńska, Stanisław Staroń, Zofia Walczak, Ryszard Wiśniowski, Sebastian Zielonka,
Dziedzictwo kulturowe w Pojanie Mikuli – z doświadczeń badań terenowych w Rumunii
Prowadzenie: Jan Walczak

Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Głogowie

17.10.2024 – CZWARTEK GODZ. 16.45 – 19.30

Uroczyste otwarcie II części IX Bukowińskiego Festiwalu Nauki

Jerzy Akielaszek, Waldemar Hass, Helena Krasowska, Marcin Witczak

Wykłady popularno-naukowe z serii Bliscy Nieznajomi

Maciej Tarkowski, *Wielonarzędziowa dokumentacja dziedzictwa kulturowego Bukowiny – projekt Cyfrowa Bukowina*
Harieta Mareci-Sabol, *Medicines and Cosmetics in the Press Advertisement of the Imperial Province of Bukovina (1880-1910) /
Medykamenty i kosmetyki w reklamie prasowej Bukowiny (1880-1910)*
Karina Stempel-Gancarczyk, *Dziedzictwo kulturowe zapisane w tradycjach kulinarnych Polaków na Bukowinie rumuńskiej*
Helena Krasowska, *Ярослав Реальна, Дому Польские на Буковине*
Radu Bruja, *The Dissolution of Multiethnic Communities in Southern Bukovina after the II World War / Rozpad wielonarodowej
wspólnoty w regionie Południowej Bukowiny po II wojnie światowej*
Stefan Purici, *Chernivitsi Region from 1944 to 1953. The Installation of the Totalitarian Regime / Region Czerniowiecki 1944-1953.
Konstruowanie reżimu totalitarnego*
Florin Pintescu, *Considerations Regarding the Polish Influences on the Moldavian Armies in the 16th-18th Centuries / Uwagi na
temat wpływów polskich na armie moldawskie w XVI-XVIII wieku*
Paulina Leśniak, *Metryki, świadectwa, akty notarialne, mapy. Korzenie bukowińskie z perspektywy genealogii*

Wystawa multimedialna

Magdalena Pokrzyńska, Jan Walczak, *Cmentarze, kapliczki i krzyże przydrożne w Pojanie Mikuli*

Prezentacja zespołu: Zespół Górali Czadeckich Dawidenka

 Dla uczestników przewidziany jest słodki poczęstunek.

POMYSŁ I REALIZACJA: Helena Krasowska, Magdalena Pokrzyńska

ORGANIZATORZY: Centrum Kompetencji Cyfrowych Uniwersytetu Warszawskiego, Fundacja Sławiastyki, Gmina Gaworzyce, I Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Krzywoustego w Głogowie, Instytut Sławiastyki Polskiej Akademii Nauk, Instytut Socjologii Uniwersytetu Zielonogórskiego, Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Głogowie, Stowarzyszenie Głogowska Edukacja Kresowa, Stowarzyszenie Res Carpathica, Universitas „Ștefan cel Mare” din Suceava, Wydział Filologiczny Uniwersytetu im. J. Fedkowycza w Czerniowcach, Zespół Szkół Ekonomicznych im. Jana Pawła II w Głogowie

ORGANIZATORAMI IX Bukowińskiego Festiwalu Nauki były instytucje i stowarzyszenia z terenu Polski, Rumunii i Ukrainy: Centrum Cultural Bucovina, Centrum Kompetencji Cyfrowych Uniwersytetu Warszawskiego, Fundacja Sławiastyki, Gmina Gaworzyce, I Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Krzywoustego w Głogowie, Instytutul «Bucovina» al Academiei Româna, Instytut Sławiastyki Polskiej Akademii Nauk, Instytut Socjologii Uniwersytetu Zielonogórskiego, Municipiul Câmpulung Moldovenesc, Muzeul Arta Lemnului Câmpulung Moldovenesc. Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Głogowie, Regionalne Centrum Kultury w Pile – Fabryka Emocji, Stowarzyszenie Głogowska Edukacja Kresowa, Stowarzyszenie Res Carpathica, Universitatea «Ștefan cel Mare» din Suceava, Wydział Filologiczny Uniwersytetu im J. Fedkowycza w Czerniowcach, Zespół Szkół Ekonomicznych im. Jana Pawła II w Głogowie, Związek Polaków w Rumunii.

Projekt dofinansowany ze środków budżetu państwa, przyznanych przez Ministra Nauki w ramach Programu Społeczna odpowiedzialność nauki II.

były biblioteki, sale gimnastyczne i sceny, na których wystawiano polskie przedstawienia i śpiewano polskie piosenki. Dzięki prezentacji można było porównać architekturę Domów Polskich ze starych fotografii z ich aktualnym stanem.

Ostatnią prezentacją indywidualną było wystąpienie Pauliny Leśniak, która w opowieści pt. «Metryki, świadectwa, akty notarialne, mapy. Korzenie bukowińskie z perspektywy genealogii» podzieliła się częścią zbioru z domowego archiwum. Opowiedziała, że kopie metryk z oryginalnych ksiąg kościelnych uzyskała z Archiwum Państwowego w Czerniowcach, natomiast z ksiąg zdeponowanych przez księży bukowińskich w Archiwum Archidiecezjalnym w Poznaniu, nie można uzyskać skanów. Ponieważ na parafiach księgi były sporządzane przynajmniej w dwóch egzemplarzach, to te same księgi są i w Czerniowcach i w Poznaniu. Porównując odpis z Poznania ze

skanem z Czerniowiec już na pierwszy rzut oka widać, że odpis jest bardzo ubogi. Genealodzy czynią wiele starań, aby księgi po upływie 100 lat dla metryk urodzenia i po upływie 80 lat dla metryk ślubu były w otwartym dostępie dla każdego. Metryki bukowińskie są dziedzictwem narodowym Polaków, którzy żyli poza granicami Rzeczypospolitej.

Last but not least, pomysłodawczyniom i realizatorkom Bukowińskiego Festiwalu Nauki, prof. Helenie Krasowskiej i dr Magdalenie Pokrzyńskiej należą się szczerze wyrazy uznania, że włożona przez nie praca w przygotowanie Bukowińskiego Festiwalu Nauki przyniosła – ponownie – spektakularny sukces. Uczestnicy w rozmowach kulturalnych po zakończeniu Festiwalu komentowali wystąpienia, dyskutowali i opuszczali powoli gmach Muzeum z dużym zasobem wiedzy o wielokulturowej Bukowinie.

**Opracowała
Magdalena POKRZYŃSKA.**

Ukrainian Hogwarts в ЧНУ

У ЧЕРНІВЦЯХ відбулась VII Міжнародна науково-практична конференція органів студентського самоврядування *Ukrainian Hogwarts*, яка зібрала студентів із різних університетів України та представників із Вроцлавського університету (Польща).

Подія відбулась на базі Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, де протягом трьох днів учасники обговорювали важливі питання – кризовий менеджмент та медіаційні навички, залученість студентів до діяльності органів студентського самоврядування, кваліфікація кадрів у студентському самоврядуванні, фінансування

для розвитку проєктів, комунікація між органами студентського самоврядування та університетською адміністрацією, формування національної ідентичності через студентське самоврядування.

Учасники взяли участь у руханках, квестах та працювали над проєктами. Все це сприяло створенню дружньої атмосфери, новим знайомствам та залишило яскраві спогади.

Конференція стала платформою для обміну досвідом та ознайомлення з найкращими практиками й ідеями для розвитку студентської спільноти.

Paleta różnorodnych uczuć

W NUMERZE "Gazety Polskiej Bukowiny" w grudniu zapoznaliśmy naszych czytelników z wybranymi utworami poetyckimi naszej polskiej przyjaciółki **Hanny SZYMBORSKIEJ** z Mrągowa, oferując jej wiersze z tomika "W dłoniach nadziei". Dziś to jest kolejne spotkanie poetyckie z utworami wybranymi z tomika "Niepokorne trwanie..." (KryWaj, Koszalin, 2015).

W swojej dedykacji poetka napisała: "Łucjo, poezję w ciszy się słyszy i w ciszy Bóg człowieka słyszy". Zastanawiając się nad sensem skierowanej wypowiedzi, trudno nie docenić znaczenia ciszy w naszym życiu. Ciszy, której tak brakuje i której jesteśmy spragnieni w dzisiejszym świecie zanieczyszczonym hałasem. W obecnych czasach cisza jest luksusem i przywilejem. Może dlatego przeciętny człowiek mniej czyta, a czasem ma kłopoty ze zrozumieniem tego, co czyta. Czytanie dobrych książek jest niczym rozmowa z najwspanialszymi ludźmi minionych czasów i teraźniejszości. Szczególne miejsce wśród literatury pięknej posiada poezja. Sztuka poetycka

pomaga człowiekowi w zrozumieniu otaczającego świata. Dla wielu poetów tworzenie to forma psychoterapii, tworząc, pozbywają się problemów, piszą o tym, czego nie byłoby w stanie powiedzieć na głos światu. Otwierając kolejny tomik wierszy Hanny Szymborskiej "Niepokorne trwanie...", napotykamy wielką moc słowa poetki, która wzrusza, zaskakuje, motywuje do refleksji. W przedmowie do zbioru mrągowska dziennikarka i autorka książek Agnieszka Pacek zaznacza, że gdy wspomina o poezji Hanny Szymborskiej znajomym, jedni, pytają, czy to jakaś rodzina słynnej noblistki. Inni są z niej po prostu dumni, ponieważ jest ich Mrągowlanką. Dalej pisze: "Choć to dama, która ma swoje lata, idzie z duchem czasu i dzięki internetowi sięga do Polonii". "Gazeta Polska Bukowiny" łączy się z internetem w tym samym celu, donosząc do Polonii bukowińskiej "paletę różnorodnych uczuć" słynnej Mrągowlanki.

Łucja USZAKOWA.

koszmarnie wieczorne
potarganych myśli
jak ptaki złowrogie
odlatują w nieznane wraz
z mgłami poranka
złe sny pochowane po kątach
uciekają przed światem
krzywe ścieżki życia
przez los wytyczone
odbijają się światłem
porannych nadziei
marzenia moje skrzydlate
przysiadają na parapecie
witać nowy dzień
purpurowy świt targany wiatrem
wybrzmiewa staccato
mojej codzienności

W DŁONIE CHWYTAĆ ŚWIAT

Tańczę z marzeniami
przy dźwiękach mazurków Chopina
dotykam zmysłami wiatru i słońca
ziemi rozgrzanej
i łąk ukwieconych

zwierzęta w oborze
będą mówić ludzkim głosem
do żłobów wkładamy opłatek
radość wielka panuje w chacie pod
łosem
wśród nocnej ciszy
idziemy na pasterkę
Bóg się rodzi

WSPOMNIENIE TATY

Przychodził zziębnięty
siadał przy stole
uśmiech rozjaśniał
sieć zmarszczek
na jego łagodnej twarzy
spracowaną dłonią wsypywał
cukier do gorącej herbaty
pił siorbiąc gorący napar
delektował się
stodko ciepłym smakiem
teraz
pozostał po Nim
tylko fajansowy kubek
i miejsce przy stole

BEZ ODPOWIEDZI

Schematy codzienności
wymyślone reguły
zasady dla zasad stworzone
głupota i zakłamanie
hipokryzja
zło bardzo bolesne
mam mnóstwo pytań
świat boski zachwyca
swoim pięknem
choć pustka wokół
patrzę w oczy wszechświata
szeroko rozwarte
gdzie jestem
złoszczę się
odpowiedzi szukam
dlaczego właśnie tu
teraz
jak
po co
tak właśnie żyje
herezja?

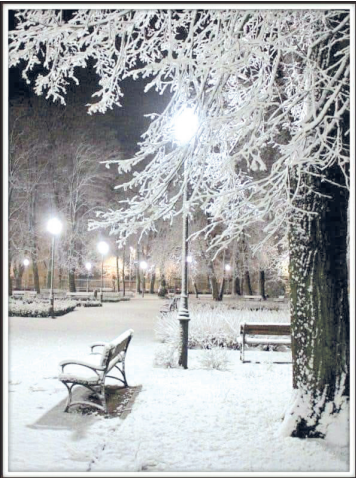
CIĄGLE SZUKAM

Chcę się modlić
wiarę dostałam w prezencie
łaski pobożności mi brak
ciągle szukam
i czekam
pusty kościół
mój praktyczny - analityczny umysł
nie ogarnia tych spraw
łaska staje w szranki
z racjonalizmem
Bóg jest energią
i dobrem
byłem opiekuńczym
chodzę do świątyni
szukam energii dobra
w sobie i w ludziach
mam nadzieję wierzyć
w trwanie w milczeniu Boga
prawdziwe życie i opatrność
zatrzymuję się
nad człowiekiem ubogim
matką z dzieckiem na rękach
i mrówką biegnącą do gniazda
nie chcę wątpić
dlaczego nie godzę się z przemijaniem.

JESTEM CZĘŚCIĄ WSZECHŚWIATA

Zachwyam się życiem
oddychając jego zapachem
idę wolna i spokojna
zostawiam bez śladu
zgiełk i szum rozpedzonych
ludzkich istot
sztuczność i bylejakość
codzienności szarej
gonię ptaki słucham śpiewu wiatru
szybuję w chmurach
ułożonych w miliony wzorów
gwiazdy do nóg mi się kłaniają
żyję otulona ramionami słońca
jestem częścią wszechświata
małym kłębkiem żyjącej materii
przerośnięta przyrodą
życie postrzegam
niczym kalejdoskop myśli i marzeń
jeszcze jestem obecna tu i teraz
nie do końca pogodzona
z przemijaniem

Widzę uśmiechnięte
dziecięce twarzyczki
aniółki opowiadają
śniąc o pięknych

gwiazdkowych prezentach
dzwonią dzwonki
konie ciągną sanie
śnieg sypie
skrzy się
w świetle gwiazd
dzieci się radują
białe święta
słyszę
na smyczki i orkiestrę
koncert świąteczny

CHCĘ PISAĆ W CISZY

Myśli moje
chcę ubierać
w liryczne słowa
mgłę wspomnień
szepem
w wierszowych
obrazach malować
grać

życia kolorami
zmieniać barwy
czekające
za szczęście nadzieje
za wspomnienia
radością skrzące
chcę pisać
bo myśli cierpliwe
w szeregu
czekają
wersami przywołam
radość wspomnień

i ciszę
wszak w ciszy
poezję najlepiej się słyszy

CZASAMI BYWAM POETKĄ

Zastanawiam się
rozmyślam
emocjonalnie pojmując życie
słowem wyrażam
osobowość moją
chcę ratować świat
poprzez metaforę
piszę bo lubię
czasami bywam poetką

FANTAZJA NA SERCA DWA

Świat zastygł we mgle
i ciszy
nokturny jesienny melancholijnie
wiatr w sitowiaach nam gra
zamknęłaś duszę moją
w ciepłe swoich ramion
nasiąkam tobą
spowita jesiennością uczuć
nie mam już nic
oprócz ziaren myśli
warkoczą marzeń
i chwil zaczarowanych kilku
spiralą czas płynie
stoimy trzymając się za ręce
zastłuchani w ciszę
zamyśleni
cóż mogę ci dać
prócz dzbana jesiennych pejzaży
moich myśli
i smaku chwil minionych
mamy siebie
stos marzeń dogasa
szepczę słowa modlitwy
zaklinam czas
cień uśmiechu na twarzy
łaska nuci cichutko fantazję
na serca dwa
wiatr i melancholię

JERUZALEM

W kościele świętego Piotra
rozbrzmiewają kołеды
Bóg się rodzi
cichną nagle strzały
dlaczego nie na zawsze
Antoś powiedział
że jak zostanie prezydentem
wszystkim żołnierzom
karabinów wymieni na skrzypce
nie będzie wojen
muzyka opowiadać będzie
o pokoju i szczęściu
jak w Jeruzalem
przybytku Boga i ludzi

MOJE SPRZECZNOŚCI

Symfonię sprzeczności noszę w sercu
jest ona moim żywiołem
nic to że ciężko zebrać myśli
i boli świadomość
że nie wydolę
serce jak serce mięśnia kawałek

wrażliwość wielka
nie jest w modzie
forsa się liczy gracja wielka
nie to co w tobie lecz na tobie
ja sobie składam strofy krótkie
nie dla poklasku pochwał wszelkich
piszę by wskazać co mam w sercu
i nie lękam się
że czasem dość okrutnie

NIE TRACĘ NIC

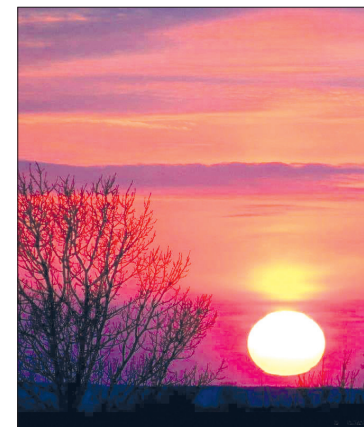
Reminiscencja dnia minionego
na granicy przemyśleń porannych
zbyt ostre obrazy
tworzą przedpole nowego dnia
znikają koszmarnie mary
widziadeł sennych
budzą się myśli moje
w świetle codzienności
nadzieje blasku nabierając
odbijają się ostro
od krawędzi luster ściennych
cywilizacją nadętych
nie tracę nic
z radosnej perspektywy
przeżycia dnia następnego
bez pośpiechu
jakkolwiek

POETKA W BIAŁEJ SUKIENCIE

Poetka w białej sukience
z telefonem przy uchu
pędzi
powietrznym tunelem
w zaskakującym teatrum
przestrzeni miejskiej
opór wewnętrzny
mieszana leku i pogardy
poczucie niedoczasu
wstrząsająca potęgą emocji
i gra
pozytywnego bohatera
pójść za odruchem serca
przekroczyć konwencje
wpuścić do swojego życia
kogoś z innej bajki
dusza się rozrasta
i boli
dać menelowi dwa złote
higieniczna sprawa smrodu i brudu
psychicznej wyporności
uznanie najpodlejszej egzystencji
upadłego inteligenta
zestanego przez zły los
czy bronić się przed miastem
molochem może nas zjeść
chrześcijanin
nie spała się w kościele
swoją wiarę w Boga
sprawdza na ulicy
poetka w białej sukience
zasypana epizodami
z życia nieszczęśliwych
chce przeorganizować los

STACCATO MOJEJ CODZIENNOŚCI

Czerwień wschodzącego słońca
przynosi spokój
dnia następnego

wiatr trąca struny
traw szeleszczących
słyszę pieśni mojego dzieciństwa
chłonę zapach dojrzałych zbóż
smakuję wspomnienia
cienie z mojej przeszłości
mienią się barwami szczęścia
powiem wspomnień radosnych
dobroci
i wzorców niedościgłych
w moim ogrodzie marzeń
każdy dzień jest ważny chwila każda
chcę dawać i brać
słyszczę muzykę lasów i pól
w dłonie chwytać świat

WIGILIA ANDRE

Grudniowe światła
rozświetlają ulicę
wokół sypie śnieg
skrzy się radośnie
w poświęceniach zimowych gwiazd
bałwan śniegowy
przycupnął
na skraju chodnika
uśmiecha się tajemniczo
Andre idzie w noc wigilijną
skrzypce
pod pachą niesie
melodia układa mu się
radośnie w sercu
już gra
dźwięk skrzypiec
rzewnie płynie
dusza się raduje
zaraz spotka się
z bliskimi
przełamie się opłatkami
czerwone grzane wino
z imbirem i goździkami
wypełni kryształowe czary
dźwięk kielichów
przywoła chwile wspomnień
będą się weselić
Bóg się rodzi

WIGILIA

Snop żyta w rogu izby
siano pod białym lnianym obrusem
zapach choinki przyniesionej z lasu
i dwanaście prostych wiejskich potraw
wyczekiwanie pierwszej gwiazdki
łamiemy się opłatkami
matka stawia dodatkowe nakrycie
dla zbłąkanego wędrowca
odmawiamy modlitwę
pobłogosław Boże te dary

Kolędowanie u Bukowińczyków

TO DOROCZNA impreza organizowana od 16 lat przez Fundację Bukowińską „Bratnia Pomoc”, Chór Echo Bukowiny oraz Miejski Dom Kultury. Patronat honorowy objął nad nią burmistrz Lubania Grzegorz WIECZOREK.

Po raz pierwszy odbyła się w 2009 roku w kawiarence MDK-u. Organizatorzy nie przypuszczali wówczas, że ich propozycja będzie cieszyć się aż takim zainteresowaniem. Dlatego też w kolejnym roku kolędowano już na sali widowiskowej. I tak jest do dzisiaj. Gdy pierwszy raz Miejski Dom Kultury rozbrzmiewał bukowińskimi kolędami nikt nie przypuszczał, że impreza nabierze aż takiego

rozmachu. Tegoroczne Kolędowanie u Bukowińczyków odbyło się 1 lutego.

Po oficjalnym otwarciu przez burmistrza Lubania Grzegorza WIECZORKA i przewodniczącego

Rady Miasta **Witolda CHOJNACKIEGO** XVI Kolędowania u Bukowińczyków, wystąpił Chór Echo Bukowiny, gospodarz przeglądu, wprowadzając zebranych w klimat tego wyjątkowego wydarzenia.

Następnie rozpoczął się koncert. Ze sceny płynęły kolędy i pastorałki z różnych regionów Polski i świata, poprowadzony przez Bartosza KUSWIKĄ, młośnika bukowińskiego folkloru. Mieszkańcy Lubania wysłuchali kolęd i pastorałek w

wykonaniu zespołów – Amazonka, Żłote Nutki, Jeleniogórzanie, Tacy Sami, Karolinki, Jubilaci, Maksymilianki, Podgradzianki, Kwisowianie, Jarzębina, Cisowianki, Bruśnik, My Przyjaciele i oczywiście Echo Bukowiny, gospodarz imprezy. Jako gość specjalny wystąpił Chór Górniczy z Lubina.

Przez kilka godzin pozostawaliśmy w świątecznym klimacie, który tak lubimy. Na zakończenie gospodarze wręczyli przedstawicielom wszystkich zespołów pamiątkowe dyplomy i upominki.

Ze strony Internetowej Lubania.

BAJKI O ZWIERZĘTACH

Niedźwiedź Bruno i Magiczne szkatułki

WPEWIEN SŁONECZNY dzień do lasu przybył nietypowy gość – wędrowny handlarz, puchacz o imieniu Patryk. Na swoim grzbiecie niósł wielki plecak, z którego wystawały błyszczące szkatułki. Zwierzęta z ciekawością zgromadziły się wokół niego, a on rozłożył swój stragan na polanie pod wielkim dębem.

– Witajcie, drodzy mieszkańcy lasu! – zawołał Patryk, rozkładając swoje skrzydła z teatralnym gestem. – Przynoszę coś niezwykłego: magiczne szkatułki, które spełniają każde wasze życzenie!

Sroka Sabina, znana z zamiatowania do błyskotek, natychmiast podleciała bliżej.

– Magiczne? Jak to działa? – zapytała, przekręcając głowę.

Patryk odpowiedział z uśmiechem:

– Wystarczy otworzyć szkatułkę, wypowiedzieć życzenie i czekać na cud. Ale uwaga: życzenie spełnia się dokładnie tak, jak zostanie wypowiedziane.

Bruno, który z ciekawością przyglądał się całej scenie, zmarszczył brwi.

– Brzmi kusząco, ale czy to na pewno bezpieczne? – zapytał z troską.

– Bezpieczne, jeśli korzysta się z rozwagą – odparł Patryk.

Sabina, nie zważając na ostrzeżenia, szybko nabyła jedną szkatułkę. Wróciwszy do swojego gniazda, otworzyła ją i wypowiedziała życzenie:

– Chcę mieć największą kolekcję błyskotek w całym lesie!

W jednej chwili jej gniazdo wypełniło się diamentami, złotymi monetami i perłami. Sabina była zachwycona, ale już po chwili zauważyła, że

nie ma gdzie usiąść ani gdzie schować swojego jedzenia.

W tym samym czasie Wiewiórka Weronika, skuszona opowieściami o szkatułkach, kupiła jedną i życzyła sobie, by stać się najszybszym zwierzęciem w lesie. Gdy tylko życzenie się spełniło, zaczęła poruszać się z zawrotną prędkością, ale szybko straciła kontrolę i zaczęła wpadać na drzewa i krzewy.

– Coś tu jest nie tak – mruknął Bruno, widząc zamieszanie, jakie wywołały szkatułki. – Musimy dowiedzieć się, jakie będą skutki tych życzeń.

Lis Karol, patrząc na chaos wokół, również kupił szkatułkę. Z szerokim uśmiechem otworzył ją i wypowiedział swoje życzenie:

– Chcę być największym zwierzęciem w całym lesie!

Nagle zaczął rosnąć. Jego łapy wydłużyły się, ciało stało się ogromne, a głowa sięgnęła koron drzew. Na początku Karol był zachwycony.

– Teraz wszyscy będą mnie podziwiać! – zawołał, ale szybko zrozumiał, że jego nowe rozmiary mają swoje minusy.

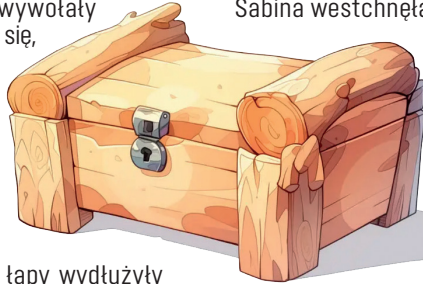
– Pomocy! – krzyknął, gdy próbował przejść przez gęsty las. Jego wielkie łapy zaplątały się w gałęzie, a głowa zaczęła o konar. – Nie mogę się ruszyć!

Bruno zebrał zwierzęta na naradę.

– Przyjaciele, te szkatułki wydają się spełniać nasze życzenia, ale widzę, że

przynoszą więcej problemów niż radości – powiedziała. – Musimy coś z tym zrobić. Sabina westchnęła.

– Moje gniazdo jest pełne błyskotek, ale nie mogę w nim mieszkać! – przyznała.

Weronika dodała:

– M o j a szybkość sprawia, że nie mogę nawet spokojnie się

poruszać.

A Karol, który z trudem zmieścił się na polanie, powiedział żałośnie:

– Bycie dużym to koszmar! Wszystko mnie boli, a w ogóle nie czuję się ważny.

Bruno spojrzął na Patryka, który przyglądał się wszystkiemu w milczeniu.

– Patryku, czy można cofnąć działanie tych szkatulek? – zapytał niedźwiedź.

Puchacz pokiwał głową.

– Tak, ale jest tylko jeden sposób: musicie wspólnie wypowiedzieć życzenie, by wszystko wróciło do poprzedniego stanu. To wymaga

zgody i współpracy.

Zwierzęta zebrały się wokół wielkiego dębu. Bruno przemówił do nich z powagą:

– Musimy to zrobić razem. Każde z nas popełniło błąd, ale możemy to naprawić.

– Zgadzam się – powiedziała Sabina. – Nie chcę tych błyskotek kosztem mojego domu.

– Ja też – dodała Weronika. – Chcę być znowu sobą.

– I ja... – westchnął Karol. – Nigdy więcej nie chcę być większy od drzew.

Zwierzęta wspólnie wypowiedziały życzenie:

– Chcemy, by wszystkie nasze wcześniejsze życzenia zostały cofnięte!

Nagle błysk światła rozświetlił polanę, a wszystkie efekty magicznych szkatulek zniknęły. Sabina odzyskała swoje gniazdo, Weronika znów poruszała się w swoim tempie, a Karol wrócił do swoich zwykłych rozmiarów.

Bruno spojrzął na swoich przyjaciół z ciepłym uśmiechem.

– Myślę, że wszyscy nauczyliśmy się dziś ważnej lekcji – powiedział. – Prawdziwe szczęście nie pochodzi z magicznych przedmiotów, ale z tego, co już mamy i kim jesteśmy.

Sabina skinęła głową.

– Nigdy więcej nie oddam mojego spokoju za błyskotki – powiedziała.

Karol westchnął, ale uśmiechnął się lekko.

– Może lepiej skupić się na tym, co mam, zamiast marzyć o niemożliwym.

Weronika uśmiechnęła się szeroko.

– Cieszymy się naszym lasem takim, jaki jest – zaproponowała.

Gdy las znów wypełnił się śmiechem i harmonią, Patryk zwinął swój kram i odleciał. Zwierzęta zaś wróciły do swoich codziennych zajęć, bogatsze o mądrość, że czasem najlepsze życzenia to brak życzenia.

GAZETA POLSKA Bukowiny

«Газета польська Буковини»

Реєстр. св-во серія ЧЦ №346-26р

Засновник: Чернівецька обласне Товариство польської культури ім. А.Міцкевича

Вydawca: Redakcja czasopisma «Bukowina».

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu pn. Polonia i Polacy za Granicą 2023 ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów

Projekt „Polska Platforma Medialna Ukraina 2023-2025” realizowany przez Fundację Wolność i Demokracja.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Utwór jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 4.0 Międzynarodowa. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Obwodowego Towarzystwa Kultury Polskiej im. Adama Mickiewicza w Czerniowcach. Utwór powstał w ramach zlecenia przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów, a od 1 lipca 2024 roku Ministerstwa Spraw Zagranicznych, zadani w zakresie wsparcia Polonii i Polaków za granicą w 2023 roku. Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji i o posiadaczach praw.

Rada Redakcyjna:

Władysław STRUTYŃSKI
Antonina TARASOWA
Regina KAŁUSKI

Olga RUSNAK
Maria MALICKA
Korina ZOZULA
Walentyna WYSZNIAK

Adres redakcji:

58000 Czerniowce, ul. Ukrainka 22 p. 22.

Адреса редакції: 58000 м. Чернівці,

вул.Українська, 22, к.22.

Tel.: 0372/ 52-47-37, tel./fax: (0372) 55-26-59.

Strona internetowa Obwodowego TKP im. Adama Mickiewicza oraz „Gazety Polskiej Bukowiny” www.bukpolonia.cv.ua

Zespół redakcyjny:

Antonina TARASOWA

(Redaktor Naczelny)

Władysław Strutyński,

Łucja Uszakowa,

Sergij Oszwiudik,

Artur Oskwarek,

Maryna Łysiuk,

Tomasz Kałuski,

Walentyna Karpiak.

«Газета польська Буковини»
виходить раз на місяць.

Газета розповсюджується через первинні організації Товариства польської культури ім. А.Міцкевича і продається у римо-католицькому костелі в Чернівцях та у костелах області.

Ціна договірна.